

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM,
FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
SOG‘LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI**

TOSHKENT TIBBIYOT AKADEMIYASI

«TASDIQLAYMAN»
Toshkent tibbiyot akademiyasi
rektori v.v.b. Sh.A.Boymuradov

2024 yil «19»

Ro‘yxatga olindi:

№ Bakalavriat

MEN. -60410800 - 2

**IQTISODIYOT NAZARIYASI 1,2
O‘QUV DASTURI**

Bilim sohasi: 400 000 – Biznes, boshqaruv va huquq
Ta’lim sohasi: 410 000 – Biznes va boshqaruv
Ta’lim yo’nalishi: 60410800 – Menejment

Toshkent–2024

Fan/Modul kodi IQN11210	O'quv yili 2024/2025	Semestr 1-2	ECTS-Kreditlar 10	
Fan/Modul turi Majburiy	Ta'lim tili O'zbek/rus		Haftadagi dars soatlari 5/5	
1.	Fan/Modul nomi	Auditoriya mashg'ulotlar (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Iqtisodiyot nazariyasi 1,2	120	180	300
2.	<p>I. Fanning mazmuni</p> <p>Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarga iqtisodiy bilimlarning vujudga kelishini, iqtisodiyotning asosiy tushunchalari va kategoriyalarini, iqtisodiy qonunlar va tamoyillarini o'rgatish hamda ularni amalda tatbiq etish ko'nikmasini hosil qilish.</p> <p>Fanning vazifalari – talabalarni nazariy bilimlar, iqtisodiy mushohada qilish usullari bilan qurollantirish, iqtisodiy hodisa va jarayonlar mazmunini mantiqiy mushohada qilish uchun zarur bo'lgan uslubiy yondashuvlarni egallashga ko'maklashish, ular ongiga milliy istiqlol g'oyasini va milliy mafkuraning asosiy qoidalarini singdirish, iqtisodiyotni modernizatsiyalash, erkinlashtirish va islohotlarni chuqurlashtirish asosida hozirgi zamon rivojlangan bozor iqtisodiyotini vujudga keltirishning dolzarb muammolarini ochib berish, iqtisodiyot va iqtisodiy munosabatlar to'g'risida amaliy ko'nikmalarni hosil qilish.</p> <p>II. Asosiy nazariy qism</p> <p>II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:</p> <p>1-semestr:</p> <p>1-modul. IQTISODIY TARAQQIYOTNING UMUMIY ASOSLARI.</p> <p>1-mavzu. "Iqtisodiyot nazariyasi" fanining predmeti va bilish uslublari</p> <p>2-mavzu. Ishlab chiqarish jarayoni va uning natijalari.</p> <p>3-mavzu: Iqtisodiy tizimlar va mulkchilik munosabatlari.</p> <p>4-mavzu: Tovar-pul munosabatlari rivojlanishi bozor iqtisodiyoti shakllanishi va amal qilishining asosidir.</p> <p>2-modul. BOZOR IQTISODIYOTI NAZARIYASI</p> <p>5-mavzu: Bozor iqtisodiyotining mazmuni va amal qilishi.</p> <p>6-mavzu: Bozor iqtisodiyotiga o'tish davri va uning O'zbekistondagi xususiyatlari.</p>			

3-modul. MIKROIQTISODIYOTNING AMAL QILISH VA RIVOJLANISH QONUNIYATLARI

7-mavzu: Talab va taklif nazariyasi. Bozor muvozanati

8-mavzu: Raqobat va monopoliya

9-mavzu: Narxning mohiyati va shakllanishxususiyatlari

10-mavzu: Tadbirkorlik faoliyati va uning shakllari. Tadbirkorlik kapitali va uning aylanishi

11-mavzu: Korxonalar (firma) xarajatlari va foydasi

12-mavzu: Ish haqi va mehnat munosabatlari

13-mavzu: Agrar munosabatlar va agrobiznes

4-modul. MILLIY IQTISODIYOT (MAKROIQTISODIYOT)NING AMAL QILISH VA RIVOJLANISH QONUNIYATLARI

14-mavzu: Milliy iqtisodiyot va uning makroiqtisodiy o'lchamlari. Yalpi ichki mahsulot va uning xarakteristik shakllari

15-mavzu: Yalpi talab va yalpi taklif

2-semestr:

1-mavzu: Iste'mol, jamg'arma va investitsiyalar

2-mavzu: Iqtisodiy taraqqiyot, iqtisodiy o'sish va milliy boylik

3-mavzu: Milliy iqtisodiyotning muvozanatli va mutanosibli rivojlanishi

4-mavzu: Iqtisodiyotning siklligi va makroiqtisodiy barqarorlik

5-mavzu: Ishchi kuchi, uning bandligi va ishsizlik

6-mavzu: Moliya tizimi va moliyaviy siyosat

7-mavzu: Pul-kredit tizimi. Banklar va ularning bozor iqtisodiyotidagi roli

8-mavzu: Bozor iqtisodiyotini tartibga solishda davlatning roli

9-mavzu: Aholi daromadlari va davlatning ijtimoiy siyosati

5-modul. JAHON XO'JALIGI

10-mavzu: Jahon xo'jaligi va uning evolyusiyasi

11-mavzu: Xalqaro iqtisodiy integratsiya va O'zbekistonning jahon hamjamiyatiga kirib borishi

12-mavzu: Jahon bozori. Xalqaro valyuta va kredit munosabatlari

13-mavzu: To'lov balansi. Uning iqtisodiy mazmuni va tarkibi

14-mavzu: Sivilizatsiyaning umumbashariy ijtimoiy-iqtisodiy muammolari

15-mavzu: Bozor iqtisodiyotiga o'tish modellari. O'zbekiston modeli. Bozor islohotlari

III. Seminar mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Seminar mashg'ulotlari uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1-mavzu. "Iqtisodiyot nazariyasi" fanining predmeti va bilish uslublari

2-mavzu. Ishlab chiqarish jarayoni va uning natijalari.

3-mavzu: Iqtisodiy tizimlar va mulkchilik munosabatlari.

4-mavzu: Tovar-pul munosabatlari rivojlanishi bozor iqtisodiyoti shakllanishi va amal qilishining asosidir.

- 5-mavzu: Bozor iqtisodiyotining mazmuni va amal qilishi.
- 6-mavzu: Bozor iqtisodiyotiga o'tish davri va uning O'zbekistondagi xususiyatlari.
- 7-mavzu: Talab va taklif nazariyasi. Bozor muvozanati
- 8-mavzu: Raqobat va monopoliya
- 9-mavzu: Narxning mohiyati va shakllanishxususiyatlari
- 10-mavzu: Tadbirkorlik faoliyati va uning shakllari. Tadbirkorlik kapitali va uning aylanishi
- 11-mavzu: Korxonalar (firma) xarajatlari va foydasi
- 12-mavzu: Ish haqi va mehnat munosabatlari
- 13-mavzu: Agrar munosabatlar va agrobiznes
- 14-mavzu: Milliy iqtisodiyot va uning makroiqtisodiy o'lchamlari. Yalpi ichki mahsulot va uning xarakat shakllari
- 15-mavzu: Yalpi talab va yalpi taklif

2-semestr:

- 1-mavzu: Iste'mol, jamg'arma va investitsiyalar
- 2-mavzu: Iqtisodiy taraqqiyot, iqtisodiy o'sish va milliy boylik
- 3-mavzu: Milliy iqtisodiyotning muvozanatli va mutanosibli rivojlanishi
- 4-mavzu: Iqtisodiyotning siklligi va makroiqtisodiy barqarorlik
- 5-mavzu: Ishchi kuchi, uning bandligi va ishsizlik
- 6-mavzu: Moliya tizimi va moliyaviy siyosat
- 7-mavzu: Pul-kredit tizimi. Banklar va ularning bozor iqtisodiyotidagi roli
- 8-mavzu: Bozor iqtisodiyotini tartibga solishda davlatning roli
- 9-mavzu: Aholi daromadlari va davlatning ijtimoiy siyosati
- 10-mavzu: Jahon xo'jaligi va uning evolyusiyasi
- 11-mavzu: Xalqaro iqtisodiy integratsiya va O'zbekistonning jahon hamjamiyatiga kirib borishi
- 12-mavzu: Jahon bozori. Xalqaro valyuta va kredit munosabatlari
- 13-mavzu: To'lov balansi. Uning iqtisodiy mazmuni va tarkibi
- 14-mavzu: Sivilizatsiyaning umumbashariy ijtimoiy-iqtisodiy muammolari
- 15-mavzu: Bozor iqtisodiyotiga o'tish modellari. O'zbekiston modeli. Bozor islohotlari

Seminar mashg'ulotlar multimedia qurilmalari jihozlari bilan jihozlangan auditoriyalarda har bir akademik guruhga alohida o'tiladi. Mashg'ulotlarda faol va interfaol usullar qo'llaniladi. "Loyihali o'qitish", "Keys-stadi" va boshqa texnologiyalaridan foydalaniladi. Tarqatma materiallar va axborotlar multimedia qurilmalari yordamida uzatiladi.

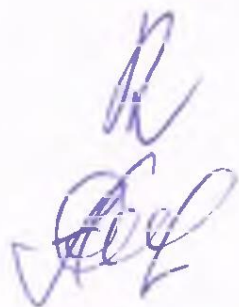

V. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular

1. Iqtisodiyot nazariyasi fanining predmeti va bilish usllari.
2. Iqtisodiyot nazariyasi fanining shakllanishi va rivojlanishida iqtisodiy ta'limotlarning o'rni.
3. O'rta asrlar iqtisodiy qarashlari. Merkantilizm iqtisodiy ta'limoti.
4. Klassik iqtisodiy maktabning vujudga kelishi, rivojlanishi va yakunlanishi
5. Marjinalizm va Keynschilik ta'limoti
6. Monetarizm. Institutsionalizm. Neoliberalizm.
7. Sharq mutafakkirlarni iqtisodiy qarashlari.
8. Ishlab chiqarish jarayoni, uning natijalari va samaradorligi
9. Iqtisodiy tizim modellari va mulkchilik.
10. Tovar-pul munosabatlari.
11. Bozor iqtisodiyoti. Bozor va uning tuzilishi.
12. Talab va taklif nazariyasi.
13. Narx va uning shakllanishi.
14. Raqobat va monopoliya. Antimonopol qonunchilik.
15. Omilli daromadlar va ish haqining shakllanishi. Ishchi kuchi bozori va bandlik.
16. Iste'molchining iqtisodiy hulqi. Naflilik nazariyasi.
17. Tadbirkorlik faoliyati va tadbirkorlik kapitali
18. Iqtisodiy harajatlar va foyda
19. Agrar munosabatlarda renta nazariyasi
20. Milliy iqtisodiyot va uning makroiqtisodiy o'lchamlari. Milliy hisoblar tizimi
21. Yalpi talab va yalpi taklif
22. Iste'mol, jamg'arma va investitsiyalar
23. Iqtisodiy o'sish va milliy boylik
24. Milliy iqtisodiyotning muvozanati
25. Makroiqtisodiy beqarorlik: inqiroz, ishsizlik va inflyatsiya
26. Moliya tizimi
27. Pul muomalasi
28. Kredit tizimi va banklar
29. Iqtisodiyotni tartibga solishda davlatning roli
30. Aholi daromadlari va turmush farovonligi
31. Xalqaro iqtisodiy munosabatlar va uning shakllanishi. Xalqaro savdo
32. Valyuta munosabatlari va uning shakllanishi
33. To'lov balansi va uning taqchilligi.

	<p>34. Ochiq iqtisodiyot va uning o‘ziga xos belgilari.</p> <p>35. Hozirgi zamon iqtisodiyoti yangiliklari va o‘zgarishlari.</p> <p>36. Ishsizlikning kelib chiqish sabablari va namoyon bo‘lish shakllari.</p> <p>37. Soliqlar, ularning vazifalari va turlari.</p> <p>38. Inflyatsiya va uning namoyon bo‘lish shakllari.</p> <p>39. O‘zbekistonda kambag‘allikni qisqartirish va aholi daromadini oshirish ishlari.</p> <p>40. Jahonning global iqtisodiy muammolari.</p>
<p>3.</p>	<p style="text-align: center;">V. Fan o‘qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)</p> <p style="text-align: center;">Fanni o‘zlashtirish natijasida talaba:</p> <ul style="list-style-type: none"> • iqtisodiyot nazariyasi asoslari; • fanining vujudga kelishidagi asosiy ta’limotlar va uning rivojlanishining asosiy yo‘nalishlari; • milliy iqtisodiyotning amal qilishi va rivojlanishi qonuniyatlarini; • makroiqtisodiy darajadagi vaziyatlarni; • iqtisodiy jarayonlarning amal qilish xususiyatlari hamda ularning asosiy g‘oyalari to‘g‘risida yaxshi <i>tasavvurga ega bo‘lishi; (bilim)</i> • iqtisodiy hodisalar va jarayonlarning o‘zaro aloqa va bog‘liqligini; • resurslarning cheklanganligini va aholi farovonligini oshirish maqsadida ulardan muqobil foydalanish usullarini; • talaba iqtisodiy hodisa va jarayonlarni tahlil qilish usularini; • iqtisodiy jarayonlarni matematik usullar orqali tahlil qilishni <i>bilishi va ulardan foydalana olishi; (ko‘nikma)</i> • iqtisodiyotning turli: mikro, mezo, makro, mega darajasida optimal qaror qabul qilish; • iqtisodiyotni boshqarish va makroiqtisodiyotda muvozanatga erishish; • barqaror iqtisodiy o‘shishni ta'minlash va boshqa muammolarni hal qilish; • iqtisodiy qonunlarni; • ilmiy tushunchalar (kategoriyalar) ni; • iqtisodiy muammolar bo‘yicha yechimlar qabul qilish • bakalavrlar mazkur fanni o‘rganish jarayonida olgan bilimlarini umumlashtirish, undan to‘g‘ri xulosa chiqarish va kelajakda amaliyotda undan foydalanish; • talaba iqtisodiy jarayonlarni tahlil qilish va hulosa chiqarish; • iqtisodiy muammolarini hal etish uchun zarur bo‘lgan ma’lumotlar to‘plash va ulardan foydalanish malakalariga ega bo‘lishi kerak. (malaka).

4.	<p style="text-align: center;">VII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interfaol o'yinlar; • Seminar(mantiqiy fikrlash, teskor savol-javoblar); • Guruhlarda ishlash; • Taqdimotlarni kiritish; • Individual loyihalar; • Jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
5.	<p style="text-align: center;">VIII. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va nazorat uchun berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, oraliq va yakuniy nazorat turlari bo'yicha yozma yoki og'zaki va test ishni muvoffaqiyatli topshirish.</p>
6.	<p style="text-align: center;">Asosiy adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Economics: principles, problems, and policies / Campbell R. McConnell, Stanley L. Brue, Sean M. Flynn. — 21th edition. 2018 2. Economics, 3rd Edition. N. Gregory Mankiw and Mark P. Taylor. © 2014. 3. Экономическая теория: учебник / С.С. Носова. — 4-е изд., стер. – Москва: КНОРУС, 2017. - 792 с. 4. Shodmonov Sh.Sh. Iqtisodiyot nazariyasi. Darslik. – T.: Iqtisodiyot, 2021. – 782 bet. 5. Shodmonov Sh.Sh., Rahmatov M.A. Iqtisodiyot nazariyasi. Darslik. – T.: “Zamin-nashr” nashriyoti, 2020. – 820 bet. 6. Хажиев Б.Д., Мамбетжанов Қ.К. Экономическая теория. Учебник. - Т.: «IQTISODIYOT», 2019. - 552 стр. <p style="text-align: center;">Qo'shimcha adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi – T.: O'zbekiston, 2014. 8. “O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi to'g'risida”gi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi PF-4947-sonli Farmoni. 9. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. – Toshkent: “O'zbekiston” NMIU, 2017. 10. Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. – Toshkent: “O'zbekiston” NMIU, 2017. 11. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. – Toshkent: “O'zbekiston” NMIU, 2017.

	<p>12. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. – Toshkent: “O‘zbekiston” NMIU, 2017.</p> <p>13. Djumanov D., Allaberganov Z. O‘quv qo‘llanma. T.: Iqtisodiy ta'limotlar tarihi. “Iqtisod-moliya”, 2017.</p> <p>14. Toshmatov SH, Asatullaev X, Allaberganov Z. Darslik. T.: Iqtisodiy ta'limotlar tarihi” Iqtisod-moliya”, 2018.</p> <p>15. D.Bababekova, B.Tursunov.: O‘zbekistonda ijtimoiy islohotlar strategiyasini amalga oshirishda raqobat muhitidan samarali foydalanish yo'nalishlari. Monografiya. “VneshinvestProm”, 2017.</p> <p>16. D.Tojiboeva “agrar sohada xo‘jalik yuritish shakllari samaradorligini oshirishning institusional jihatlari” “fan va texnologiya”nashriyoti Toshkent, 2019.</p> <p style="text-align: center;">Internet manbaalari:</p> <p>1. www.gov.uz – O‘zbekiston Respublikasi hukumat portali.</p> <p>2. www.mf.uz – O‘zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi rasmiy sayti.</p> <p>3. www.cbu.uz – O‘zbekiston Respublikasi Markaziy banki rasmiy sayti.</p> <p>4. www.soliq.uz– O‘zbekiston Respublikasi Davlat Soliq qo‘mitasi rasmiy sayti.</p> <p>5. www.stat.uz – O‘zbekiston Respublikasi Davlat Statistika qo‘mitasining rasmiy sayti.</p>
7.	<p>Fan/Modul uchun ma'sullar:</p> <p>S.G.Alimova- TTA, ijtimoiy fanlar kafelrasi i.f.n., dosent.</p> <p>X.T.Sultanova- TTA, ijtimoiy fanlar kafelrasi katta o‘qituvchisi.</p>
8.	<p>Taqrizchilar:</p> <p>S.D.Norqulov - TTA ijtimoiy fanlar kafedrasi mudiri, f.f.d., dosent</p> <p>D.A. Umarova – Toshkent davlat stomatologiya instituti, Ijtimoiy-gumanitar fanlarni bioetika kursi bilan kafedrasi dotsenti, iqtisodiyot fanlari nomzodi</p>
9.	<p>Fanning o‘quv dasturi Toshkent tibbiyot akademiyasining <u>19.07.2024</u> dagi <u>03880</u> -sonli buyrug‘i (buyruqning <u>1</u> -ilovasi) bilan tasdiqlangan.</p> <p>O‘quv-uslubiy boshqarma boshlig‘i F.X. Azizova</p> <p>Farmatsiya, menejment, tibbiy biologiya, biotobbiyot va oliy ma’lumotli hamshira fakulteti dekani S.U. Aliyev</p>